

ROZHOVOR

Zsáková Malinová: Od Fica po Kaliňáka, každého dobehne osud

Dvanásť rokov trval prípad Hedvigi Zsákovkej Malinovej.

 26. dec 2018 o 17:41 (aktualizované 28. dec 2018 o 10:17) MARIE VRABCOVÁ, Vasárnap

Hedviga Zsáková Malinová. (Zdroj: Tibor Somogyi Vasárnap)

V živote Hedvigi Zsákovkej Malinovej uplynulo dvanásť Vianoc, keď jej jediným želaním bolo, aby nasledujúci rok už nedostávala predvolania na políciu a na súdy, a nepísali o nej znalecké posudky.

Jej prípad tento rok ukončila prokuratúra v maďarskom Győri, s tým, že slovenským orgánom činným v trestnom konaní sa nepodarilo preukázať, že by nehovorila pravdu o útoku na seba, a preto jej nemožno dokázať ani to, že by v súvislosti s útokom krivo svedčila.

Už ste si uvedomili, že je konečne koniec? Dokázali ste sa vôbec tešiť, keď ste dostali rozhodnutie Okresnej prokuratúry v Győri o tom, že zastavila konanie proti vám?

"Roky som čakala na tento deň a vo svojich predstavách som k nemu pripájala grandiózne pocity. Myslela som si, že mi spadne kameň zo srdca, ale nestalo sa to.

Len veľmi pomaly som si uvedomila, že je skutočne koniec, a cítila som skôr smútok ako úľavu. Nedokázala som myslieť na to, že v mojom živote sa ukončilo jedno trpké obdobie, lebo ma zamestnávalo to, že uplynulo dvanásť rokov a ja som za ten čas nič nedokázala prežívať a užiť si naplno bez toho, aby som nemusela myslieť na to, že môj osud je v rukách iných.

Rozhodnutie maďarskej prokuratúry prišlo príliš neskoro na to, aby znamenalo skutočnú katarziu. Bolo to iba tichým ukončením našej kalvárie, natoľko vytrpené a zaslúžené ukončenie, že sme sa z neho nedokázali ani tešiť."

Aj vaša rodina to takto prežívala?

"Deň po tom, ako som dostala rozhodnutie prokuratúry, som pri rannej káve povedala manželovi: vieš, že dnes je ten deň, na ktorý sme toľko čakali? Povedal len aha, a viac sme sa o tom nerozprávali.

Aj mamu poznačilo uplynulých dvanásť rokov, ani ona sa nedokázala zo srdca tešiť z toho, že je koniec. Spolu so mnou oplakávala stratený čas, všetko to, čo by mohlo byť, ak by sa s našim životom nezahrávala moc."

To, že ak to maďarské orgány ukončia, tak to urobia s odvolaním sa na nedostatok dôkazov a uplynutý čas, sa dalo predvídať. Zmierili ste sa s tým, že tých, ktorí vás prepadli, asi nikdy nepostavia pred súd?

"Dávno som to prijala, po toľkých životných skúsenostiach som natoľko triezva a realistická, aby som nečakala viac.

V prvých dňoch to bolo veľmi ťažké, stále som rozmýšľala, prečo nie som teraz šťastná, ako to, že necítim úľavu? Potom mi došlo, že preto, lebo kým mňa prepadli, ponížili, povláčili, obrali o mladosť, vinníci z toho vyviazli bez trestu. V myšlienkach

som sa vracala v čase, koľko smútku a obáv bolo v našom živote, aké ťažké boje sme zvädzali.

Jedna z mojich kolegýň má dvadsaťtri rokov, tolko, koľko som mala ja, keď ma prepadli. Keď sa na ňu pozriem, vidím dieťa. Aj ja som bola len dieťaťom, a predsa boli schopní mi takto ublížiť."

Ako to dnes cítite, budete schopná to niekedy pustiť z mysle?

"Pustila som to vtedy, keď mi zavolali z kancelárie prezidenta **Andreja Kisku**, že ma prijme aj s rodinou. Bolo to pre mňa veľkou ctou, lebo som to vnímala ako úprimné gesto.

Andrej Kiska sa nepostavil za mňa až vtedy, keď už nemal čo stratiť, ale už počas svojej prezidentskej kampane vyhlásil, že ak ma na Slovensku odsúdia, udelí mi milosť. Myslím si, že tým skôr stratil, ako získal voličov, ale aj tak mal odvahu sa ma zastáť, na rozdiel od mnohých, ktorí si spomenuli až teraz, že v duchu ma vždy podporovali.

Druhá vec, pre ktorú pre mňa znamenalo prijatie u prezidenta veľmi veľa, bola, že vďaka tomuto pozvaniu som mohla svojim deťom celý príbeh vyrozprávať tak, že má šťastný koniec."

Doteraz nevedeli, čo sa vám stalo?

"Desaťročná dcérka **Rozi** niečo tušila, ale cítila, že o tomto sa nerozprávame. Cez víkend pred návštevou u prezidenta som im povedala, že ma pred mnohými rokmi v **Nitre** prepadli, ukradli mi veci a keď som sa dôverou obrátila na políciu, tam mi neverili.

Osemročný syn **Oliver** sa ma spýtal, čo mi zobrali, dcérka **Rozi**, že či to veľmi bolelo. Nezachádzala som do detailov, nechcela som ich vystrašiť, skôr som sa sústredila na to, že sme sa do Maďarska presťahovali preto, lebo na Slovensku bol náš život veľmi ťažký, a nechcela som, aby to pocítovali aj deti. Vtedy sa ma **Rozi** spýtala, či som pre to bola tak často unavená a smutná.

Naštastie som im mohla povedať, že všetkému je koniec, v Maďarsku vyšlo najavo, že som neklamala, a preto nás prezident Slovenskej republiky pozval do svojho paláca. Aj mňa prekvapilo, ako veľmi sa potešili, hneď povedali, že chcú ísť aj ony. Na druhý deň už vedela celá ich škola, kam sme pozvaní."

Aké bolo prijatie u prezidenta?

"Veľmi ľudské a vřúcne. Povedala som pánu prezidentovi, že som mu vďačná, že si moje deti z celého tohto príbehu budú pamätať najmä to, že boli u prezidenta. Pre mňa ako matku a manželku sa ten príbeh skončil vtedy keď som stála so svojou rodinou po boku prezidenta.

Aj kvôli manželovi ma to tešilo, lebo konečne mohol mať pocit, že niekto ocenil, že po celý čas stál pri mne. Iba ja viem, ako ťažko prežíval, že ma nedokázal ochrániť, a nekonečne si ho vážim, že to celé so mnou tak dlho znášal."

Mnohí z vašich podporovateľov neboli spokojní s tým, ako váš prípad uzavrela maďarská prokuratúra. Mysleli si, že by ste mali bojovať ďalej a obhájiť svoju pravdu pred súdom.

"Títo ľudia sa na mňa pozerali ako na symbol, lenže pre mňa to nebola kauza maďarskej menšiny na Slovensku, ale môj život. Nechcela som tomuto boju obetovať ďalšie roky. Nevzdala som sa, ale hľadala som riešenie, ktoré bude najlepšie pre moju rodinu. To mi nikto nemôže zazlievať."

Bolo to veľmi poučné a zábavné zároveň, kolík sa odrazu ponáhľali vyhlásiť, že vždy stáli na vašej strane, aj sa za vás na patričných miestach prihovorili. Dostali sa k vám tieto informácie?

"O charaktere človeka prezradí veľmi veľa, ako sa zachová v takejto situácii. Viacerí mi zavolali alebo napísali, ako vždy verili, že mám pravdu a teraz sa tešia spolu so mnou. Ale ja som im nemohla uveriť, lebo dvanásť rokov o mňa ani nezavádzali.

Iní ma ubezpečovali o tom, koľko toho pre mňa urobili, pričom viem, že tí, ktorí mi naozaj chceli pomôcť, nemali dostatok vplyvu, a tým, ktorí by možnosť mali, chýbala vôľa. Tí, ktorí pre mňa skutočne niečo urobili, boli ticho."

Veľa ste sa toho naučili o ľudskej povahe a psychike.

"Kiežby som to všetko nevedela, lebo je mi to nanič. Ale už sa toho nikdy nezbavím, do konca života ma tento príbeh určil. Môžem ďakovať len svojej rodine, že ma nestiahol až na úplné dno, ale často myslím na to, aký život sme mohli mať, nebyť tohto všetkého.

Viem, kto všetko je za to zodpovedný, a nikdy tým ľuďom neodpustím, ale po pomste netúžim, lebo verím, a aj vidím, že od **Roberta Fica** po **Roberta Kaliňáka**, každého dobehne jeho osud."

Bolo za tých dvanásť rokov niečo, čo by ste dnes spravili inak?

"Nestiahla by som svoje podanie z Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. Nedostala som za to nič a po tom sa začala najťažšie obdobie v mojom živote, keď členovia druhej Ficovej vlády cítili, že ma majú v hrsti a nikto ich nekontroluje."

Uvažovali ste o žiadosti o odškodnenie?

"Za prietahy v konaní to už nie je možné, lebo maďarská prokuratúra vec uzavrela. O tom, či budem žiadať odškodné vo veci ochrany osobnosti, ešte uvažujem, ale to trápenie, ktoré sme zažívali dvanásť rokov, sa nedá vyjadriť v peniazoch."

Niektorí Slováci, ktorí vás podporovali, nechápali, že ste prijali maďarské občianstvo a presťahovali ste sa do Maďarska. Až sa zdalo, že to vnímajú ako zradu.

"Verím, že ma podporovali preto, lebo im to kázalo vlastné svedomie. Ten, kto stál pri mne z úprimného súcitu, musí pochopiť, že mám právo rozhodnúť o vlastnom živote a že pre mňa to bolo jediným riešením. Ten, kto to nedokáže prijať, nevidel v tomto príbehu mňa, ale škandál a možnosť, aby prostredníctvom neho zviditeľnil sám seba.

Nikomu nie som zaviazaná, lebo tu nebolo treba pomôcť škandálu, ale mne. Tých zopár ľudí, ktorí tak konali, sa teší z toho, že sa teraz mám dobre."

Máte sa dobre?

"Našli sme tu svoj domov a žijeme tu radi. Teraz je už našou vlasťou Maďarsko, ale Slovensko pre nás vždy zostane rodnou krajinou. Ideme tam domov a aj sem sa vraciame domov. Navždy zostanem Maďarkou zo Slovenska, aj to všade zdôrazňujem, ale teším sa, že moje deti sa tu adaptovali."

Viete si predstaviť, že sa niekedy vrátite na Slovensko?

"V žiadnom prípade. Postavili sme tu dom, vybudovali si nový život, bez akejkoľvek pomoci a podpory, lebo som nechcela byť nikomu zaviazaná, a vďaka tomu nikomu nie som ani nič dlžná.

Už by som svojim deťom nespravila, že ich vytrhnem z prostredia, kde sa cítia dobre a v bezpečí. Svoju maďarskú identitu prežívajú tak prirodzene, ako som ju ja na Slovensku nikdy neprežívala. Nepociťujú to, čo som tam ako Maďarka cítila veľmi často: že musím podať dvakrát taký dobrý výkon ako ostatní, aby ma prijali, a musím si dávať pozor, kde v akom jazyku prehovorím. Prítom sú hrdé na to, že ich otec je Slováč a všade to prízvukujú.

S ním sa rozprávajú iba po slovensky a považujú za najprirrodzenejšiu vec na svete, že sme dvojazyčná rodina. Schválne som im nepovedala a ani nikdy nepoviem, že za mojím povláčením bola pudová nenávisť k Maďarom. Dúfam, že kým sa to dozvedia, už to budú schopné aj spracovať."

V Maďarsku je takisto veľmi silná nenávisť proti všetkému, čo je cudzie. Pociťujete to?

"Ku mne sa nikto takto neprejavil, no samozrejme, vnímam to, a veľmi ma to trápí. Ale už sa sústreďujem iba na svoju rodinu, lebo mám pocit, že som venovala zo svojho života dosť času verejnému životu a politike.

Ani neverím, že by som ako radový občan mala na niečo vplyv. To je možné len za cenu veľkých obetí a tragédií, akou bola vražda Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej, ale niet tej spoločenskej zmeny, ktorá by za to stála, lebo ja aj tu vidím v prvom rade bolesť pozostalých. Preto som sa rozhodla, že odteraz urobím všetko vo vlastnej rodine, aby sme žili čestne, s ohľadom na iných. Ak by všetci urobili len toľko, stačilo by to, aby bol svet lepším."

Požiadate o vrátenie slovenského občianstva?

"Rozmýšľam o tom, lebo som sa ho nevzdala dobrovoľne, ale pod tlakom okolností. Som presvedčená, že už len vzhľadom na moju viacnárrodnú rodinu by mi to patrilo."

V Maďarsku žijete päť rokov. Prinieslo vám okamžité upokojenie, že u vás už nezvonili policajti s predvolaniami?

"Pred narodením dcéry Sára som sa ešte trápila, či nebudem musieť chodiť do Nitry na súdne pojednávania, a veľmi som sa obávala, aby malá bola v poriadku. Pokojnejšie obdobie sa začalo, až keď Maďarsko prevzalo môj prípad, aj keď som sa ešte stále obávala, že keď budú vychádzať zo spisu, ktorý dostali zo Slovenska, môže sa to skončiť všelijako.

Zdravý rozum mi našepkával, že sa to musí uzavrieť, ale skúsenosti mi hovorili, aby som bola opatrná. Nikto mi tu neublížoval, a predsa som aj tu žila s vedomím, že som podľa veľmi trefnej maďarskej právnej terminológie zaťažená. Skutočne to bolo obrovské bremeno, ktoré sme zložili až teraz."

Kolegovia z práce poznajú váš príbeh, vedia, že ste hlavnou aktérkou medzinárodného prípadu?

"Hneď ako Sára nastúpila do škôlky, som si začala hľadať prácu. Od septembra zodpovedám za slovenské a nemecké obchodné vzťahy v jednej kozmetickej firme. Chcela som tam obstáť tak, aby prihliadali iba na môj výkon, a ani som nechcela nikoho zaťažovať týmto zložitým príbehom.

Raz som spomenula kolegyniam len toľko, že sme nemali ľahký život a vyšlo najavo, že vedia, kto som, čím som prešla, ale z ohľaduplnosti to nedali najavo.

Keď mi zavolali z kancelárie prezidenta Kisku, od dojatia som sa rozplakala. Vtedy som videla, ako so mnou cítia, lebo ma všetky vybjímali, jedna mi dokonca povedala, že je na mňa hrdá. Priznám sa, po toľkom ponížení mi to padlo dobre."

Boli tieto Vianoce úplne iné ako tie predošlé?

"Boli prvé, keď som sa už odvážila priať si aj niečo iné ako to, aby v budúcom roku bol ukončený môj prípad. Nemám veľké túžby, želim si len zdravie, pokoj, radosť z rodiny. Taký obyčajný normálny život, aký mi nebol dopriaty dlhých dvanásť rokov."

Originál rozhovoru bol uverejnený vo Vianočnom čísle týždenníka Vasárnap.

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že platíte za obsah. Vážime si to.